

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii
Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Sportul.

Între tinerimea din Budapesta s'a lansat ideea organizației sportive. Pentru noi ori ce asociare cu caracter românesc, este un capital, de conservare a individualității noastre etnice, o asociare sportivă în Budapesta Babilonul modern, este totodată și o operă de salvare morală a tinerimei noastre. Pentru că ce să petrece cu tinerimea noastră în Budapesta?

În lipsa unui centru social, răsleață ajunge prin speluncile cafenelelor cu atmosfera lor infectă ucigătoare de suflet și trup. Tipurile ofilite atât de dese între tinerimea noastră sunt ilustrațiile vieții studentești desordonate. Așa să mistue energiile tineretelor și rămâne numai convulziunile unui organism bolnav, ce le numim nervositățile tinerimei moderne.

Gimnastica dezvoltă energia vieții care facilitează forța productivă de muncă, va să zică crează forța muncitoare, produce curagiul personal ce inspiră curagiul personal, face pe omul-îndrăzneț ce cucerește. Din calitățile aceste personale să formează energia națională capabilă de concurența vieții.

Germania modernă cu forța ei productivă este fatul educației, a acelei educații care sistematic a dezvoltat energiile în tinerele ei generații din cari s'au format puternicile clase sociale de astăzi. Un popor sănătos în care clocotește puterea de viață. Și energiile acelea fără seamăn ale Japonezilor ce alta sunt, decât rezultatul unei educații sistematice a tinerimei, despre cari nici idee nu avea Europa mai înainte.

Slavismul întreg este organizat în o societate gimnastică numită »Sokol« (Vulturul). Toți slavii, de vest, de sud, din Balcani, din Nord sunt organizați în »Sokol«. Socoliștii sunt toți tinerii de ambe sexele, întrunirile lor sunt serbări naționale; tot la 7 ani să întrunesc la mare meeting socoliștii din toate țările și acele zile de meeting sunt serbările slavismului. Acolo îți arată fiecare ramură slavă mișcările ce și-le-a însușit prin exercițiu, puterea de viață. Fetele în cete deosebite de flăcăi, luptă pentru întâietatea forței alături cu aceștia. Acum câțiva ani la marele meeting din Praga, Bulgariei, erau obiectul admirației prin producțiile lor de forță și iată că acele energii adu-

nate prin educație gimnastică ce roade au adus țării în războiul actual cu Turcii. Cine a văzut vr'odată vr'o festivitate socolistă acela numai, este în stare să înțeleagă energiile din cari acum răsare renașterea rasei slave.

Tot aceasta mișcare sportivă o observăm și în societatea maghiară, care a ajuns de a intra în concertul european de sport ca campion. Dreptul maghiar e cunoscut pretutindeni în apusul Europei și este temut. Așa să esplice energiile din viața publică maghiară.

Un corp oțelit are și voia de lucru, are și voie de viață, pentru el viața e un suris dulce, întocmai cum pentru corpul ofilit munca este un greumânt, trăește într'un dis gust, viața lui e valea plângerii. Cel dintâiu se însufletește de idealuri, cel din urmă reagează numai la stimulul alcoolului.

Chiar acum se dă dovada cea mai eclatantă despre semnele vremii, cari au trezit în tinerime simțul bărbăției. S'a trezit anume și tinerimea efeminată a Franței sentimentul bărbăției. Legea nouă militară care obligă deopotrivă pe toți fărăosebire de cvalificație la stagiul militar de 3 ani încă e un semn cât de serios să cugetă bărbății de stat din Franța la oștirea tinerei generații.

Oare învățăceii Franței, tinerimea din regatul român, care întru toate a imitat tinerimea Franței, imitaova și în aceasta? Să dea Dumnezeu să fie așa, căci altfel să pot pomeni nu numai cu zarzavagii, ci și cu socoliștii în București, și socoliștii nu se vor mulțumi numai cu milioanele zarzavagiilor, ci vor duce peste hotar și capuri boerești.

La noi unde om de om să dă lupta de existență om de om trebuie să fie capabil de lupta de existență. Salutăm cu bucurie școala nouă a oțelirii pentru lupta de existență, mișcării sportive a tinerimei noastre din Budapesta.

Apoi vivat sequens, să se înființeze societăți sportive în toate orașele unde sunt destui intelectuali pentru aceasta. N'avem mult timp de piedut căci e ceasul al unsprezecelea să ne scoatem intelectualii din cafenelele cari formează din ei o societate de flecari și să-i readucem la vechea virtute romană: la bărbăție.

Virtus romana rediviva:

Bine a-ți venit vestitorii ei.

Câteva încercări de școli practice în Anglia, Franța, Prusia și Germania.

O interesantă încercare de reformă a fost făcută în unele școli din Anglia de către *Miss E. P. Hughes*¹⁾. Odinioară directoara școlii normale din Cambridge, pe urmă directoara a 12 școli primare din Comitetul Glamorgan, *Miss Hughes* a avut ocazie timp de mai mulți ani, de a studia și experimenta metodele întrebunțate. Ea se inspăimântă de rezultatele demne de milă la care ajung școlile primare: 150% elevi părăsind școala la 14 ani sunt incapabili de a întreprinde un lucru serios și cea mai mare parte dintre ei devin vagabonzi.

În timpul acestor ani de lucru, *Miss Hughes* se convinsese că educația actuală e fără rezultat bun pentru clasa săracă, căci nu dezvoltă nici judecata, nici individualitatea, nici stăpânirea de sine, ea face pe copiii erudiți, fără nici o cunoștință practică și-i condamnă astfel de a deveni proști funcționari, în loc de a face buni meseriași. Printre greutățile pe care le întâlnesc educatorii școlilor engleze, *Miss Hughes* constată, că una dintre cele mai principale este de a obține, ca elevii între 12—14 ani să urmeze regulat cursurile. Mamele preferă să fie ajutate de copiii lor și chiar copiii găsesc mai multă trângere de inimă, pentru lucrurile menajului, de cât pentru studiile intelectuale de școală. Această observațiune conduse pe *Miss Hughes* la gândul, că ar fi preferabil de a înlocui o parte din studii, prin lucru manual. În felul acesta, nu numai că școala va deveni mai atrăgătoare, dar ar prepara elevii pentru diferitele sarcini care-i așteaptă în viață.

Pentru a adapta educația școlilor, la nevoile clasei lucrătoare, *Miss Hughes* vizită un mare număr de familii sărace. Ea și dădu repede seama, de starea de necurătenie, care domnește în multe locuri populate. Pretutindeni, case murdare și odăi în nerânduială.

Femeile nu știu să gătească, să coasă și nu se îngrijesc de loc, să îmbunătățească starea casei. Alimentele alese fără discernământ, sunt adesea scumpe, rele și rău preparate.

Astfel fiind în curent cu diversele chestiuni de ordin practic, care sunt printre cele mai importante pentru clasa muncitoare, *Miss Hughes* puse în practică planul său. Ea creia un sistem de educație manuală, permițând fetițelor de curs primar să capete, alături de cunoștințe intelectuale, toate cunoștințele practice de care au nevoie pentru ținerea menajului. Acest nou sistem de educație a fost introdus în școlile din *Peurath*, care luă numele de *Peurath Homemaking Center*.

Întreprinzătoarea educatoare încercă de a bază programul său, pe principii științifice; cunoștințele, fie manuale, fie intelectuale, se dau pe cât e posibil, prin metode intuitive și empirice. Această școală consacră pentru studiile tehnice și experimentale un timp dublu decât e cerut de program, în loc de 200 ore regulamentare pe an, în această școală se întrebunțează 400. Fetițele se ocupă în fiecare zi, cu felurite lucrări manuale și casnice. În acest fel ele învață repede, să lucreze și uită mai anevoie ceea ce au învățat. Acest lucru practic, zilnic, atinge un scop îndoit: alături de instrucția manuală, le îmbogățește ființa morală, dă elevelor siguranța în sine, respectul lucrului altuia și le întărește personalitatea. Învățarea lucrului manual, constă în lecții de tâmplărie, cartonagiu, bucătărie,

spălat, călcat, economie domestică și îngrijirile ce trebuie date bolnavilor și răniților, în sfârșit într'un curs de igienă și creșterea copiilor. Vara, câteva săptămâni, fiecare elevă trebuie să ocupe cu îngrijirea unui copil de 2—4 ani.

Fac ele singure jucării, pentru copilășul care-i e dat în îngrijire. Dacă copilul e nedisciplinat, consultă pe directoare în ce fel trebuie să-l ia, n'are voie nici să-l certe, nici să-l bată. În fiecare săptămână, fiecare elevă face un raport scris asupra copilului de care se ocupă.

Elevetele urmează un curs de științe elementare și un curs de sociologie, care tratează despre rolul și opera femeii în decursul istoriei la diferite popoare. În acest fel, tinerile menajere își dau seama de utilitatea lucrurilor domestice, pentru binele și progresul rasei.

Aceste diferite ramuri sunt predate după o ordine logică, se studiază întâi, cele mai simple, pentru a ajunge gradat, la cele mai complexe.

Dar înainte de a se ocupa de lucruri practice, elevetele încep, printr'un curs manual preliminar, al cărui scop este de a le deprinde, cu iuțeala și îndemânarea mișcărilor, preciziunea și grija în executarea lucrărilor.

Oarecari noțiuni științifice preliminare, le sunt date înainte de a fi admise la lucrurile normale regulate. Timpul consacrat educațiunii generale, fiind limitat de numărul de ore întrebunțat, la lucrările practice, e necesar, ca să fie întrebunțat, cât mai bine. Materiile tratate au de scop de a le face să gândească, să judece și să experimenteze ele înseși. Scopul metodelor școlii din *Peurath*, este de a face pe copii să n'aită nevoie, de ajutorul și supravegherea profesorilor. Lecțiunile sunt astfel propuse, în cât provoacă întrebări și ridică probleme, pe care elevetele le rezolvă singure.

Miss Hughes, întotdeauna în curent cu progresul, nu-i lasă să scape nici o ocaziune pentru a dezvolta simțul practic al elevelor; un mic exemplu ne va face o idee: având să mobilizeze două camere, ea roagă pe elevetele sale, s'o însoțească într'un magazin de mobile, mai vechi și eftine.

Acolo ea se consultă cu fetițele asupra alegerii, se informează de preț, inspectă cu îngrijire starea mărfii. Unele mobile erau murdare și stricate, fetițele fură însărcinate să le curețe și să le repare singure. De atunci ele se interesează de camerele mobilate, cu ajutorul lor și primesc însărcinarea de a întreține în ele curățenia și ordinea.

Cumpărarea unui trunchiu de arbore care costa 75 centime, pentru că să facă un leagăn, este încă un exemplu de ingenozitatea la care ajunge un spirit de economie.

Unii părinți văzând cu ochi răi această revoluție a metodelor școlare, *Miss Hughes* încercă să le capete încrederea; le explică ideile sale, îi consultă asupra schimbărilor ce trebuiau făcute și părerile lor erau adesea folositoare și sugestive pentru organizarea amănuntelor practice.

Puțin câte puțin, se stabili o colaborare între familie și școală și foloasele unei bune educații menajere nu întârziară de a se arăta în casele lucrătoare. Mamele de familii fură ușurate de multe lucruri pe care fetițele lor le făceau pentru ele, la școală. Așa, odată pe săptămână, fetițele aduc la școală, rușele pentruca să le spele și să le calce. Alte zile sunt hotărâte pentru repararea vespimentelor. Ingenioasa educatoare sfătuiește pe părinți să nu cumpere haine noi

¹⁾ L'Education Décembre 1912.

pentru micuți, ei să aducă fetele la școală, hainele pe care nu le mai întrebunțează, pentru a fi refăcute și să servească celor mici.

Miss Hughes, întotdeauna neobosită, propuse mamei de a fixa o zi pe săptămână, pentru curățirea casii. În aceea zi, fetițele aduceau la școală proviziunile destinate pentru masa familiei și mâncările erau preparate la școală. Această inovație fu foarte mult apreciată de bărbați, care până aci erau nevoiți să se mulțumească în zilele când se scutura, cu mâncări reci. Pentru a ușura sarcina de gospodină, bucătăria nu conține nici un vas, care să nu se găsească în orice bucătărie de lucrători.

În fiecare sâmbătă, elevele rămân acasă pentru ordine. Făcând astfel pentru părinții lor, unele lucrări casnice, ele pun în practică, pentru cel mai mare bine al familiei, noțiunile dobândite în școală.

În fine, pentru a desvoltă simțul responsabilității și încrederea în sine, școala a adoptat sistemul „*gubernării de sine*”. Disciplina și ordinea sunt sub privegherea copiilor, cari învață astfel, de a se conduce singuri.

Rezultatele dobândite în acest sens, în „*Peurath School*” sunt din cele mai mulțumitoare și contribuie la succesul moral al operei.

Mulțumită acestui sistem, elevele ajung să urmeze cursurile mult mai regulat ca înainte; desvoltarea generală este mai repede și mai armonioasă, cultura mai bine coordonată. Ziua, în care părăsesc școala, ele își dau seama, că cursurile școlii nu sunt, decât începutul unei lungi perioade de educație și că pentru a fi gospodine perfecte trebuie să persevereze în ucnicia de gospodină. Dorința de a-și ajunge scopul ce și-au propus, sub fericita influență a școlii, înarmează pe fete cu curaj și voință, în fața greutăților și deziluziilor începutului carierii.

În ceia ce privește părinții, ei se ocupă mai mult de o școală, care învață pe copiii lor, lucrul vieții zilnice și-i fac activi și pricepuți. Profesorii, elevii și părinții, aducând în serviciul noii întreprinderi energia și perseverența lor, sunt înaintașii unei educații mai bune, care transformă școala în ceia ce ar trebui să fie: o preparare pentru viață.

* * *

În Franța dl J. Graciu propune ca unul din mijloacele cele mai sigure, pentru a reduce mortalitatea copiilor: *organizarea educației familiare a femeilor*, educație la care ar trebui să fie supuse, toate fetele tinere, dupăcum toți băieții fac serviciul militar.

Prin „*serviciul familiar*” femeile ar fi mai bine armate contra inamicului Căminului, noțiunile de igienă ar pătrunde până în satele cele mai depărtate, copiii părăsiți ar putea fi protejați și printr'o educație bine înțeleasă, s'ar putea micșora criminalitatea la adolescenți.

Ideia *serviciului femeii* datează încă din 1794, când „*cetățeanca*” *Thérésia Cabarrus-Foutenay* adresă o petițiune membrilor *Convențiunii* cerându-le să ordone: „Ca toate fetele, înainte de a se căsători, să stea câțva timp în azilele de săraci, unde să îngrijească de nenorociți și sub legile unui regim organizat de D-voastră, să exercite toate virtuțile pe care societatea e în drept să le ceară dela ele”.

Această petiție, citită în ședința dela 5 florar, anul al II-lea (24 aprilie 1794) n'a fost luată în seamă și abia după 100 ani ideile emise de „*cetățeanca*” *Cabarrus-Foutenay* au fost în parte realizate.

În anul 1894 s'a fondat la Cassel în Germania „o școală de femei” (*Frauen-schule*) cu scopul de a

prepara într'un an, pe fete pentru îndatoririle de mame și menajere. Dela această dată, multe școli similare au fost fondate în *Prusia*, dar nu sunt de cât încercări izolate și voluntariatul de un an al fetelor n'a găsit încă multe adeptes.

Programul „școlii femeilor” este încărcat, căci elevele trebuie să învețe nu numai bucătăria, menajul și lucrul cu acul, dar trebuie să facă un stagiul de creșterea copiilor, să mai urmeze cursuri de igienă, de ocupațiune domestică, de pedagogie, de contabilitate, de drept, de literatură, etc.

Dr Graciu propune împărțirea serviciului în 3 cicluri, cuprinzând îndatoririle de mamă, ca menajeră, educatoare și îngrijitoare de bolnavi.

Primul stagiul să se facă într'o școală de menaj, al doilea într'o grădină de copii și al treilea într'un spital. De sigur, că nu e posibil însă, să se organizeze acest serviciu de azi până mâine, căci înainte de a formă o armată, trebuie să-i formezi cadrele.

Sunt în Franța unele institute care inițiază pe fete la datoriile lor de viitoare mame de familie, între altele: *Institutul de creșterea copiilor dela Porchefontaine*, *Uniunea familială Charone* a d-rei Gabéry dela Paris, *Grădina de copii*, *Thivet*, *Școala de mame*, etc.

Voluntariatul de un an pentru liceene, e ușurat prin admirabila organizație a Societății crucii roșii franceze, care permite multor fete să facă ucnicia de inferioare. Sunt de sigur multe, care n'au nevoie de serviciul familial, căci multe nu se mărită, dar cunoștințele căpătate n'ar fi pierdute, pot să servească societatea.

În aceste servicii, în care femeia a câștigat un loc preponderent, căci ele au fondat toate aceste case de educație, toate aceste aziluri pentru copiii părăsiți, toate acestea spitale, în care fără să fie ele însăși mame, fac operă de maternitate.

„*România Viitoare*”.

Moartea unui adevărat preot

(† Miron Moldovenescu).

Nu demult biserica și-a pierdut un adevărat preot în persoana regretatului Miron Moldovenescu, din Murani. Vieța acestui adevărat preot e scurtă, dar plină de cele mai nobile fapte. Nu sunt chemat să-i aduc elogi, nu i-au în socotintă zisa: „despre morți, numai bine”, dar faptele lui se laudă, iar rău despre el nu se poate zice nimic. Biserica, prin trecerea la cele eterne a fiertatului preot, pierde un suflet nobil, un caracter firm și o energie de fier. Poate această energie în lucrurile bune, nu a convenit unora și de aceea nu i-au prețuit după merit, muca. Dar mai presus de toate pierde biserica în el pe un adevărat preot în sensul strict al cuvântului.

Vieța lui a fost o dedicație carierii. Când a venit, în comună, a găsit un teren aproape nelucrat. Nu a pregetat nimica, ci socoțile bisericesti, cari nu se făcuseră până la el, le-a adus în regulă pe cei 10 ani dinaintea lui. Și i-a trebuit muncă pentru aceasta, dar i-a trebuit dragostea carierii, mai ales că nimenea nu l-a silit, ca să caute prin podul școlii, casele particularilor câte-o evită; căci arhiva era după tipicul vechilor preoți. Nu isprăvește cu aceasta bine și se apucă de reparatul școlii. Și aici umblă dela om la om; îndeamnă, convinge și e greu de convins Românul, mai ales când e vorba de bani. Reparează bise-

rica, iar când prin legea apponiană se ridică salariul învățătoresc, stăruie și-i succede, ca și comuna bisericească să ridice salariul, din al său.

Un merit mare are, că lui i-a succedat, ca înaltul minister, să-i aprobase primadata hotărârea de a se închide birturile duminică și-n sărbători. A încercat înființarea unei reuniuni de înmormântare. I-s'au aprobat statutele, dar indiferentismul oamenilor a zădărnicit această bună tendință. A știut pentru tema aceasta predici, tocmai așa cum a știut aproape în fiecare duminică și sărbătoare și despre celelalte virtuți creștine. A sporit averea bisericească, cumpărând pe seama acesteia mai multe jughere de pământ.

În timpul din urmă a lucrat pentru câștigarea casei parohiale pe geama ambilor preoți. Deja a făcut aproape totul și pentru aceasta cauză, — rămâne numai, ca urmașii să o rezolve deplin. Nu și-a putut vedea rodul muncii sale în această chestie; și aceasta a dorit-o mai mult; să se vadă odată cu casă, să nu se mure în tot anul de 3—4 ori. Dar, Dumnezeu l-a luat, înainte de a-și fi văzut dorința împlinită.

Aceasta ar fi o palidă icoană a activității regretatului Moldovenescu. Perdem în el, pe un om în floarea vieții, căci a avut numai 30 de ani. Perdem pe un suflet nobil și însușit. În urmă-i rămâne o soție disperată și pedesupra cu fiică bolnavă.

Și măcar de ar fi murit acasă și nu în streini. Mersese la Abazzia, spre a se griji de sănătate, dar moartea l-a răpus.

Vieța lui, devotamentul pentru carieră să fie model pentru orice preot, care vrea să fie adevărat păstor.

Murărenii, și-au perdut un preot vrednic și neprețuit. Depună și ei, împreună cu toți cei de bine, măcar o lacrimă pentru sufletul fostului lor preot și să zică, ca Dumnezeu să-l odihnească.

Un coleg.

Familia creștină.

Principiul creștin al familiei.

(Prelucrare din francezește).

(Urmare).

A-și sacrifica interesele sale, a-și sacrifica bucuriile sale e lucru relativ ușor. Sacrificiul cel mai greu este al plăcerilor: el consistă în a le subordona cu totul dragostei către Dumnezeu. Reamintiri-vă minunatele cuvinte al Mântuitorului: „Cel ce nu lasă pe tatăl său, și pe mama sa, și pe copiii săi pentru mine nu este vrednic de mine“. (Matei 10. 37). Acest cuvânt îndrăzneț prefăcut în paradox pentru a înfige în conștiința noastră marele adevăr pe care îl exprimă, ne învață că pentru a servi pe Dumnezeu trebuie a pune atâta distanță între dragostea noastră pentru el și cea pentru creatură câtă este între dragoste și ură; cu alte cuvinte, afecțiunile noastre omenești trebuie să fie cu totul subordonate dragostei pe care ne-o inspiră. Trebuie să fim gata a sacrifica totul pentru o singură voce a Sa și a nu căuta niciodată scuză spre a ne sustrage dela împlinirea datorilor. Ar fi servire către Dumnezeu, când i-am da locul al doilea și am opri pentru noi și cei de aproape ai noștri primul? Dacă le-am acordă lor afecțiunile cele calde și pasionate și n'am acordă lui Dumnezeu decât o dragoste rece, fără de viață, fără de suflet și realitate? Sufletul în cecece are arzător și aprins aparține creaturii, ei îi dă fără deosebire tot ce este mai bun. Cât privește lui Dumnezeu îi

aruncă rămășițele sale și trebuie a se mulțumi cu ceea ce rămâne dintr'o inimă idololatră. Al iubi este, deci, a servi? Nu este altceva decât a schimba căminul casnic într'un oțel, dragostea familiei în culpabilă idolatrie și a se zice încă: Eu voi servi casa mea și voi servi pe Dumnezeu.

Nu știu cum v'aș invita mai mult să intrați în spiritul textului nostru și să-l repetați din fundul sufletului, pătruns de ce-i trebuie lui Dumnezeu. Să ne deprindem a-i sacrifica în casa noastră: bucurii, interes, plăceri. Să ne învățăm a zice:

Că toată creatura în sfânta Sa prezentă

Impune liniște.

Și lasă să se deschidă vocea Sa.

Da, toată creatura, chiar aceste ființe așa de scumpe și prețioase care au atâta putere asupra noastră. Când Isus Hristos ne-ar opri să ne întoarcem la locuințele noastre, pentru a ne achita ultima datorie către unul de ai noștri ne impune o datorie mai urgentă încă, atunci trebuie să mergem cu curaj înainte și să punem fără întârziere mâna la plug, la acel plug care ară adânci brazde în inimile noastre sfâșiate.

A servi pe Dumnezeu în familia sa, nu înseamnă numai a-i subordona toate voințele, ci încă și a-l da în casă același cult care l-se cuvine. Acest cult este dublu: mai întâiu cultul propriu zis, rugăciunea, adorarea în comun; apoi viața creștină întreagă este ridicată de evanghelie la înălțimea serviciului dumnezeesc nemărginit. Sub aceste două raporturi trebuie să zicem: „Eu și casa mea servim lui Dumnezeu“. E imposibil de a servi lui Dumnezeu în casa sa, fără de a introduce și a serba acolo în toate zilele cultul familiei. Nu creștină ar fi cineva care să împărlășească aceste idei groșiere și iudaice care nu admit altar sfânt decât între zidurile consacrate și alt cult decât cultul public. Nu micșorez, desigur, importanța aceluia: el este indispensabil; dar nici cultul domestic nu-i mai puțin; și nu cunosc altar mai potrivit adorațiunii familiei decât casa unde s'au petrecut atâtea scene frumoase, unde copilul a văzut lumina zilei, unde o ființă prea iubită și-a luat dromul către cetatea veșnică, unde au suferit și plâns împreună. Templul familiei este în aceste locuri cari reînvie atâtea amintiri duioase și triste, amestecate, cași viața omenească, de dulce și amarăciune. Este posibilă o casă creștină unde nu s'a celebrat cultul familiei, unde nu este un singur moment în care părinți și copii, învățători și servitori, se unesc în aceeași rugăciune, față de Dumnezeu, pentru a trăgă puterea de a cere iertare și a o lua ca să-l poată preamări în viața comună? Nu ne rămâne decât să strângem legăturile între toți aceia pe cari impresiuni supărătoare îi despart, și pe cari bunele rezoluțiuni formează? *Tatăl familiei îngenunchiat* față de toate tainele cele mai atingătoare și mai frumoase, iar mai jos plecându-se înaintea lui Dumnezeu mai mult respect inspiră față de ei. Ce fel de familie creștină este aceea care nu duce la Dumnezeu omagiul adorațiunii și care nu începe fiecare prin a-l servi în genunchi? Nu știu cum v'aș putea înteiți mai mult la aceasta. Cum să încercăm a repeta textul nostru, când nu se celebrează cultul familiei? Nu ar fi tot una cu a, zice: Eu și casa mea servim lui Dumnezeu, trăind însă cu totul păgânește? Acest cult nu-l întrerupeți niciodată, nici aveți vreodată rușine, căci cela ce se va teme să mărturisească pe Isus Hristos înaintea oamenilor, Isus Hristos nu-l va mărturisi înaintea Tatălui Său.

Însă cultul familiei ar avea o mică valoare, dacă nu ar corespunde celui alt cult, celui alt serviciu al lui

Dumnezeu, care cuprinde existența întreagă. A servi pe Dumnezeu în casa sa înseamnă a pătrunde toată viața familiei de spiritul creștin; a veghea, cu scrupulozitate asupra acestor cuvinte, pentru ca ele să fie demne totdeauna de o gură care ar mărturisi pe Hristos; să înlăture tot ceea ce ar fi cursă și încercare pentru cei ce ne înconjură, să caute veșnic mărirea lui Dumnezeu, și să învețe că sufletul are datoria că dacă este vre-un membru al familiei, necăștigat încă la credința noastră, să se concentreze asupra lui toată îngrijirea, toată simțința, cu delicatetea și îngrijirea dragostei. Ați înțeles bine întinderea datoriei d-voastră în această privință? Nu v'ați făcut iluziuni prin chiar plăcerea d-voastră? Și n'ați uitat îngrozitorul efect al judecării lui Dumnezeu asupra acestor ființe scumpe care beau din aceeaș cupă și rup aceeaș pâine și carne, cu toate acestea, atâta timp cât nu se convertesc sunt separați de voi cu toată distanța dela condamnare la salvare și cu lățimea mării prăpăstii deschise între bogatul nemilos și Lazăr? Ah! trăiți d-voastră liniștiți cu o astfel de convingere? Cum? În timp ce Isus Hristos a căutat oia cea pierdută până în fundul desertului, nu veți întinde brațul sufletului pierdut care este așa de aproape și totuși așa de departe de voi? A servi pe Dumnezeu în casa sa înseamnă a nu te odihni de loc până ce nu vei putea zice: „Cu mine iată și pe toți pe care mi i-ai dăruit“.

(Vă urmă).

„Albina“.

Testimoniu de calificare pierdut.

Aduc la cunoștință publică, că am pierdut în mod necunoscut testimoniu meu de calificare învățătoarească, liberat din partea comisiei examinatoare a Venerabilului-Consistor gr.-or. rom. din Arad de datul 16/29 septembrie 1892 Nr. 4048 comis. exam. 479.

Arad, la 28 jan. (10 febr.) 1913.

Elena Pipoș,
învățătoare.

Anunț!

Direcțiunea inst. pedag. gr.-or. român din Arad aduce la cunoștință publică că eu datul de 1/14 martie 1913 sub Nr. 91 P. 1912/13 a liberat duplicat de pe protocolul examenului de calificare învățătoarească a învățătoarei Elena Pipoșiu.

Roman Ciorogariu,
director.

CRONICA.

Aniversare. Dl. Dimitrie A. Sturdza, secretarul Academiei Române, a împlinit în săptămâna aceasta 80 ani dela naștere. Dl. I. Brătianu, în fruntea partidului liberal, a felicitat pe cel mai distins bărbat al României, care a luptat foarte mult pentru patria și neamul său. Octogenarul bărbat, a fost salutat și din partea Academiei Române. Cu acest prilej Dl. Sturdza a dăruit Academiei 100 000 lei. Mulți fericiți ani distinsului bărbat.

Oprirea catehismului în școlile din Spania. Se comunică din Spania, că ministrul prezident, contele Romanones, are să publice un decret, conform căruia studiul catehismului va fi șters din șirul studiilor obli-

gatoare în școlile de stat ale Spaniei. Cu aceasta vreau să încep și în Spania, o goană de felul celei din Franța, împotriva religiei creștine. Cei chemați au protestat contra acestei nedreptăți, au trimis și o deputațiune la contele Romanones.

Correspondența lui Goethe. Nu de mult a ieșit de sub tipar correspondența celui mai mare poet al Germaniei: Ioan Goethe, care cuprinde 50 volume. Scrierile, cari sunt nu mai puține de 1400, datează începând cu anul 16 al etății poetului până la moartea lui.

Nou tunel. Guvernul francez a luat hotărârea să împreuneze Franța cu Italia prin un tunel pe sub Mont-Blanc. Acest tunel are să fie primul tunel în lume, în ceea ce privește lungimea.

Aniversare. Familia Romanov, a cărei ramă e și actual țar al Rusiei, își serbează al 3-lea centenar de domnie pe tronul Rusiei. Cu acest prilej țarul a dat bilet de grațiere celui mai însemnat scriitor rus: Maxim Gorki, care de prezent petrece în exil în fericita țară a vechilor Romani, în Italia.

Moldovenii din Basarabia părăsesc biserica ortodoxă. Unele ziare afirmă, că Românii din Basarabia, mâhnii de rusificarea bisericii lor, își părăsesc legea strămoșească, trecând la diferitele secte religioase, răspândite prin Rusia. Se zice, că mai multe mii de Români ar părăsi legea ortodoxă.

Împăratul Germaniei ca apărător al religiei. Într-o vorbire ce a ținut-o împăratul Germaniei tinerimei aniversare din Berlin, a arătat, ce influință binefăcătoare are religia creștină asupra diferitelor națiuni. A ilustrat această afirmațiune cu un exemplu luat din istoria poporului german punând față-n față pe Prusii religioși din depărtatul trecut și pe cei din 1806, cari influențați de moravuri străine, au fost atât de greu încercați. Și împăratul vede lucrând, aici mâna lui Dumnezeu. Îndeamnă apoi tinerimea, să se lapede de influențele străine, și să fie totdeauna cu credință în Dumnezeu!

Moartea lui Anghelo de Gubernitas. Cunoscutul filoromân, contele Angelo de Gubernitas, a reposat zilele acestea la Roma în etate de 73 de ani. Contele Gubernitas a fost un mare pretin al Românilor, a cercetat Ardealul, Ungaria și Țara românească, ca să ne facă cunoscuți străinătății. În camera româna s'a hotărât să se trimită familiei Gubernitas o condolență, iar dl. Nicolae Iorga a făcut elogiul ilustrului bărbat.

Iubileul de 100 de ani. Se împlinise 100 de ani de când norocul marelui Napoleon Bonaparte a început să decadă Germania pregătește serbări mari cu ocaziunea aceasta, cari s'au început în 10 martie, și vor dura până'n luna noiembrie a anului curent. Se vor expune arme și alte lucruri vechi de pe vremea aceea.

Necrolog. În Timișoara a răposat Mironel I. Oprea în etate de 3 ani fiul părintelui Ioan Oprea. Odihnească în pace!

Cronica bibliografică.

Au apărut: *Biblioteca casei școlarelor*: Nr. 1. *Alexandria*, cuprinzând isprăvile marelui Împărat Alexandru cel Mare Macedon, care s'a luptat cu craii și împărații din vechime și pe toți i-a birnit. *Prețul 30 bani.* Nr. 2. *Istoria prea frumosului Arghir și a prea fru-*

moasei Elena, sau o închipuire prin care se tăimăcește cucerirea Ardealului de către marele Traian împăratul Rămului. *Prețul 25 bani*. Nr. 3. *Esopia*, cuprinzând viața prea înțeleptului Esop, cum și minunatele lui pilde, din care orice om poate trage multe și folositoare învățături. *Prețul 40 bani*. Nr. 4. *Genoveva de Brabant*, istoria care vorbește de viața plină de suferințe a unei sfinte femei din vremea veche în pustietate și în care arată cum Dumnezeu a apărut-o și a făcut să iasă la lumină dreptatea ei. Această carte cuprinde multe învățături bune din legea noastră creștinească. *Prețul 45 bani*. Nr. 5, 6, 7. *Răvașele unui doctor*, cu sfaturi bune pentru îngrijirea sănătății și paza de boale. *Prețul 30 bani* fiecare. Nr. 8. *Proverburile, pilde și zicale*, de Anton Pan. *Prețul 40 bani*. Nr. 9. *Carte despre datori și drepturi*, cuprinzând sfaturi și lămurirea legilor țării noastre. *Prețul 40 bani*. Nr. 10. *Povestiri de petrecere și de folos*. *Prețul 40 bani*. Nr. 11, 12. *Povestiri din Halimâ* (cartea întâia) 50 bani. (Cartea două) 45 bani. Nr. 13. *Glume*, (Vorbe de clacă, de I. Adam) *Prețul 35 bani*.

Au apărut: *Biblioteca societății „Steaua“*. *Cărțile 20 bani*. Nr. 2. *Foloasele învățăturii*, de P. Dulfu, — o descriere a stărei de azi a sâtenilor noștri în asemănare cu a celor din țările apusene și mijloacele de îndreptare. Nr. 4. *Grădinade legume*, de Ion Hășeganu — tratat de grădinărie. Nr. 21. *Cântece voinicești și ostășești* de C. Rădulescu-Codin, St. Tuțescu și S. Kirileanu. Nr. 24. *Din legendele neamului Hohenzollern*, prelucrare de St. O. Iosif. Nr. 25. *Flori și povești*, de Ion Dragoslav. Nr. 26. *Din Bucovina ce altă dată*, de Ion Grămadă. Nr. 27. *Români de peste Carpați*, de I. Slavici. Nr. 28. *Colinde și cântece de Stea*, publicate prin îngrijirea d-lui Cristu S. Negoescu. Nr. 29. *Povestea Cerului*, de Victor Anestin. Nr. 30. *Schite și Povestiri* de I. Agârbiceanu. Nr. 31. *Boalele Animalelor și leuirea lor*, de Dr. Filip. Nr. 32. *Ostașii noștri poezii* de V. Alexandri. Depozit General: „*Librăria Școalelor*“, C. Sfetea. — București.

Concurse.

Pentru postul de învățător dela școala conf. gr. or. rom. din Paniova, tractul Belințului, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Biserica și Școala*“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 469 coroane,
2. în naturalii: 11 măji metrice grâu și 11 m. m. cucuruz, prețuite toate în 308 cor.,
3. întregire dela stat 223 coroane,
4. pentru conferențe 20 cor.,
5. pentru scripturistică 10 cor.,
6. locuință liberă cu 2 chilii, bucătărie, cămară, șopru, coteț de porci și grădină.

De încălzirea salei de învățământ se îngrijește comuna bisericească; de locuința sa însă învățătorul.

Mai are: dela înmormântare mare 1 cor., dela prunci 60 fil., dela liturgie pentru morți 1 cor. și dela cununie 80 fil., apoi dela parastas 60 fil. și dela sfințirea casei 20 fil. Se înțelege aceste taxe le capătă numai când este anume poflit.

Alesul e obligat să instrueze nu numai pe școlarii obligați, fără și pe cei de repetiție, se presteze servii cantonale, să învețe pe școlarii cântările bisericești și'n duminică și sărbători să-i conducă la s. biserică și să-i țină în ordine.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită cererile, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial din Paniova (Panyó), pe calea oficiului protopopesc gr. or. rom. din Belinț (Belence, Temes megye) și într-o duminică ori într-o sărbătoare, să se prezenteze, sub durată concursului, în s. biserică din Paniova spre a-și arăta dexteritatea în cântare și'n tipic.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter

—□—

2—

Pentru îndeplinirea postului de preot în parohia vacantă **B. Forău** din protopopiatul Beiuș se publică concurs cu termen de 30 zile pe lângă următoarele condițiuni:

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parohială și intravilanul cu supraedificațiile necesari.
2. Pământul parohial 6 holde cath.
3. Câte una zi de lucru dela fiecare număr de casă ori răscumpărare în bani.
4. Bir preoțesc câte una vică cucuruz sfărmaș dela fiecare număr de casă.
5. Stolele îndatinat.
6. Întregirea dela stat după calificarea respectivului ales, din partea parohiei nu se asigură.
7. Alesul va avea să catehizeze la școli fără așteptă remunerație.
8. Parohia fiind de clasa I, recurenții au să fie calificați pentru parohii de clasa primă.

Petițiunile instruite regulamentar au să se înainteze oficiului protopopesc concernent până la termen iar recurenții să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare în sfta biserică pentru a se recomanda poporenilor.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu adm. ppbiteral *Dr. V. Fildan*,

—□—

1—

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune sistemizat prin rezoluțiunea Ven. Consistor de sub Nr. 6810/1912 pe lângă parohul deficient Ștefan Leucuța din Șimand ppresbiteratul Chișineului, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „*Biserica și Școala*“.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune pământ comasat ca beneficiu fundamental.
2. Una sesiune pământ comasat, ca răscumpărare pentru bir și stole, conform concluzului consistorial de sub Nr. 2751/1902.
3. Două intravilane în estenziune de 16000 stângini.

Stolele legali pentru servițiile religioase, cari nu sunt luate în concluzul consistorial de sub Nr. 2751/1902.

Alegândul capelan va beneficia din toate aceste beneficii și venite parohiali jumătate, având a suporta toate dările publice după venitul beneficiat de dânsul, — și e îndatorat a catehiza fără drept la remunerațiune, la școalele din comună.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se recere testimoniu cu 8 cl. gimnaziale și cu maturitate, precum și testimoniu de calificare pentru parohii de clasa primă.

Recursele astfel ajustate și adresate comitetului parohial din Șimand, sunt a se trimite în termenul le-

gal P. On. Domn Dr. Dimitrie Barbu protopop ort. or. rom. în Chișineu (Kisjenő).

Recurenții au a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Șimand spre a-și arăta desteritatea în oratorie, în cele rituale și în cântarea bis.

Șimand, din ședința comitetului parohial ort. or. rom. ținută la 23 decembrie 1912 (5 ianuarie 1913).

Comitetul parohial din Șimand.

In conțelegere cu *Dr. Demetriu Barbu* protopopul tractual al Chișineului.

—□—

3—3

Pentru ocuparea postului de învățător la vacanta stațiune învățătorescă Tilecuș protopresbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de alegere pe 17/30 martie 1913.

Emolumente: 1. Dela comuna bisericească prin repartiție pe popor 640 cor., dela stat 360 cor. 2. Locuință o chilie și cuină și supraedificatele aflătoare. 3. Dela înmormântări unde va fi poftit 1—2 cor.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați să-și înainteze cererile de concurs, adresate comitetului parohial, subscrisului în Mezötelegd, până cu trei zile înainte de alegere, având dâșii a se prezenta popoului, spre a se face cunoscut, în cutareva duminică ori sârbătoare.

Tilecuș 1/14 februarie 1913.

Vasilie Chirila
preot, preș. com. par.

Dimitrie Indrieș
not com. par.

In conțelegere cu *Alexandru Munteanu*, protopresbiter inspector școlar.

—□—

3—3

În urma abziecerii inv. Lazar Oprean și a concluzului Ven. Consistor diecezan din Arad Nr. 3198/1912 prin aceasta se scrie concurs pentru îndeplinirea postului învățătoresc-cantor al dela școala gr. or. română elementară din Checheș (Lippakékes) cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:
1. Salar fundamental în bani gata 1000, una mie coroane care se solvește din cassa culturală în rate lunare anticipative.

2. Cvinvenalele prescrise, s'au cerut ca ajutor dela stat.

3. Venite cantorale: dela mort mic 60 fileri, dela mort mare 1 coroană, dela mort cu liturgie 2 cor.

4. Spese de conferințe învățătoresți 20 coroane.

5. Scripturistica 12 coroane.

6. Locuință în natură cu grădină și apartinătoare. Învățătorul alegând este îndatorat să provadă strana, — se catehizeze în caz de lipsă, — și să țină școala de repetițiune fără alta remunerațiune deosebită.

Recurenții tineri sunt preferiți și sunt poftiți să-și susțină recursele ajustate conform regulamentului, adresate comitetului parohial din Checheș și trimise oficiului protopresb. din Belinț (Belenceze) și să se prezinte în persoană și'n biserică pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parohial din Checheș ținută la 22 iulie (4 august) 1912.

Dimitriu Lutai
paroh, preș. com. par.

Avram Triou
notar ad hoc.

—□—

3—3 gr.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confes. gr. or. rom. din Ficătar, protopresbiteratul Belințului, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 605 cor.; 2. întregirea salariului fundamental, dela stat, 395 cor.; 3. eventualele cvinvenale dela stat; 4. pentru conferință 15 cor.; 5. pentru scripturistica 10 cor.; 6., locuință în natură cu a 1/4 jugăr intravilan; 7., dela înmormântări, unde va fi poftit, 1 cor.

De curățirea și încălzirea salei de învățământ, să îngrijește comuna bisericească; ear de a locuinței învățătoresți, învățătorul.

Alesul, fără altă remunerație, e îndatorat să provadă strana în biserică, să conducă regulat pe elevi la biserică și să învețe atât pe cei de toate zilele, cât și pe cei de repetiție, cântările și răspunsurile liturgice.

Reflectanții sunt poftiți a-și așterne petițiile, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterat din Belinț (Belenceze, Temes-megy), și să se prezinte în termenul concursual, într'o duminică, sau într'o sârbătoare, în s. biserică din Ficătar (Feketeér, Temes-megy), spre a-și arăta desteritatea în tipic și în cântare.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

2—3

A apărut

◆ CAZANIA ◆

cu litere latine în ediția nouă și costă exemplarul legat în pele roșie **Cor. 14.**

De vânzare la:

◆ LIBRĂRIA DIECEZANĂ, ARAD. ◆

TELEFON Nr. 188.

TELEFON Nr. 188.

RUBINSTEIN MÓR

SPEEDITOR

TRANSPORTAJ CU AUTOMOBILE

Întreprinde tot felul de transportări, împachetări și vămuri. **Strămută** pe lângă rezponzabilitate, cu căruțele pt. transportul mobilelor de 6, 7, 8 și 9 metri, cari sunt scutite de viermi (stelnițe), și tapetate după sistemul francez, — în ori care parte a țării. Depozitul de ape minerale al domeniului conțelului Schönborn Bucheim Frigyes. Magazin stabil și umplere proaspătă a apelor minerale Szolyvai, Pannonia, Polenai și Luhi Erzsébet. Tot aici se capătă renumita apă „Málnási Borviz“ în sticle de 1 litru, care o transportă și la locuință, prin schimbul sticlei, sticla à 20 fil. Revanzătorii capă a rabat. Diferite mobile folosite, dar în stare bună, rămase îndărăt dela transportări și strămutări, se vând pe lângă prețuri excepționale ieftine. Casse de fier nouă sau folosite se află de vânzare pe lângă prețuri moderate.

ARAD, STRADA WEITZER JÁNOS. ◆ PALATUL MINDRIȚILOR.

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36—200 cor.
Potire de sticlă	10 cor.
Cruce pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4—100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20—100 cor.
Candele de argint dela	6—100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15—50 cor.
Litier argint chișă	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminăcătura celor bolnavi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite colori și mărimi, dela	8—100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	9 cor.
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100—130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.